Cesvaines Ziņas

Novembris 2010. gads **Nr. 11 (209)**

Es tēvu zemei noliecos par visām viņas mokām,
Par brāļiem, kaujās kritušiem, par mīļām mātes rokām.
Es tēvu zemei noliecos par viņas sāpju tēlu,
Par tautu tumsas verdzībā, par katru viņas dēlu.
Un karsdams saucu svešumā: Dievs, vienu garu lemi:
Vest galā tēvu cīniņu par brīvu valsti, zemi.
Un atskan visā pasaulē: mēs jauni zvani esam,
Mēs savas zemes brīvību un valsti sirdīs nesam!

/Andrejs Eglītis/

Sveicam jūs, Cesvaines novada iedzīvotāji, Latvijas Republikas proklamēšanas dienā!

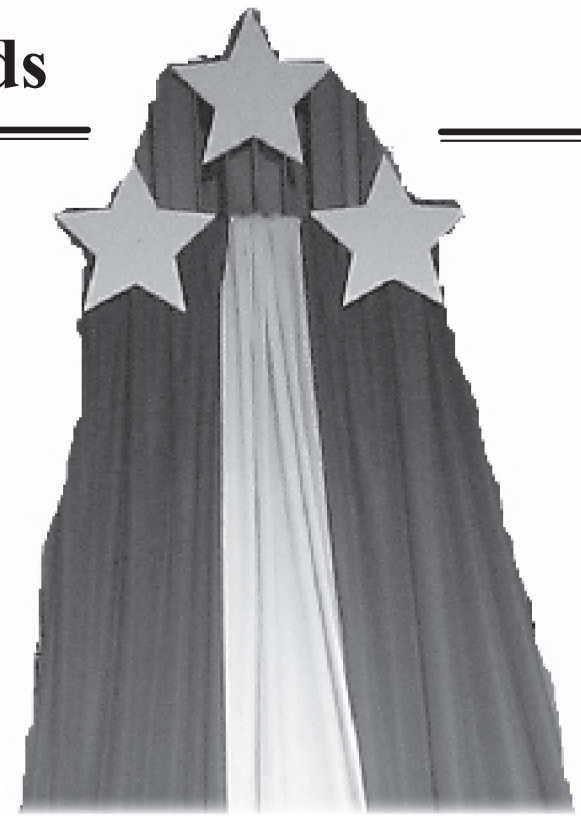

Dāvana Latvijai

Esmu laimīga, ka dzīvoju Latvijā. Man Latvijā patīk viss. Protams, kā jau katrai valstij, arī Latvijai ir savi mīnusi, bet mana Latvija man patīk tāda, kāda tā ir. Man patīk gaiss, kas smaržo pēc lietus, kā rudenī kokiem krāsojas lapas, kā bērni Latvijā smejas, kā valodas caur novadiem vijas.

Latvijā ir skaistākās dziesmas un labākie svētki – Dziesmu svētki. Cittautieši var tikai izbrīnā lūkoties ar ieplestām mutēm.

Ja mana Latvija būtu maza meitenīte, es tai dāvinātu globusu, uz kura attēlota būtu tikai Latvija, lai viņa zinātu, ka ir man visa pasaule. Bet, ja kāds prasa: „Kā gan valstij var ko uzdāvināt?" Es saku: „Var! Sakoptas ielas, lauki, skaisti koncerti, jaundzimušie – tā ir skaista dāvana Latvijai."

Latvija – tie esam mēs paši. Mēs Latviju veidojam. Uzdāvināsim Latvijai smaidu!

Samanta Maderniece, *4.a klase*

Pašvaldība noslēdz divus starptautiskus līgumus

Paraksta sadarbības līgumu ar Vaiji

Lai parakstītu sadarbības līgumu starp Vaijes (Vācija) un bijušā Madonas rajona piecām pašvaldībām, oktobra pēdējā nedēļā Vaijē uzturējās Latvijas delegācija. Līdz ar teritoriālo reformu mainījās līdzšinējais sadarbības līgums, kas ieguva jaunu formu. 26. oktobrī tika noslēgts sešpusējs līgums starp Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas, Varakļānu un Vaijes pašvaldībām. Svarīgajā mirklī klāt bija arī ilggadējie Vaijes pašvaldības partneri no Francijas, ko pārstāvēja Kulēnas pašvaldības vadītājs Kristofs Rouillons un Latvijas vēstnieks Vācijā Ilgvars Kļava.

Svinīgajās uzrunās pašvaldību vadītāji – Madonas novada domes priekšsēdētāja vietniece Daiga Elga Ābola, Cesvaines novada domes priekšsēdētājs Vilnis Špats, Ērgļu novada domes priekšsēdētājs Guntars Velcis, Lubānas novada domes priekšsēdētājs Tālis Salenieks, Varakļānu novada domes priekšsēdētāja Modra Vilkauša un Vaijes pašvaldības vadītājs Franks Lemmermans – izteica prieku par jaunnoslēgto sadarbību un atzina, ka tas būs vērtīgs ieguldījums nākotnē un attīstībā. Vilnis Špats atzina, ka jaunnoslēgtais līgums vēl vairāk veicinās abu valstu sadarbību un konkrēti – sadarbību ar Cesvaini. Tā izpaudīsies kā informācijas un pieredzes apmaiņa gan starp pašvaldībām un to institūcijām, gan kultūrā, sportā, uzņēmējdarbībā un citās jomās.

„Sadarbība no dažu ģimeņu saiešanas ir izaugusi par biedrību. Par mūsu pirmajiem braucieniem uz Vaiji varētu interesantu grāmatu uzrakstīt," atceras vācu latviešu draudzības biedrības vadītājs Laimonis Sembergs.

Latviešu delegācija, kurā bija pašvaldību un biedrības pārstāvji, piecās dienās baudīja lielisku programmu, ko bija sagatavojuši vācu draugi, un sirsnīgi atvadījās īpašajā atvadu vakarā, lai satiktos atkal nākamgad Latvijā.

Guna Graudiņa

Gunas Graudiņas foto

Pašvaldību vadītāji Vaijē, līgumu parakstot.

Uzsāk sadarbību ar Volhovas rajonu

Cesvaines novada pašvaldībai jau ilgstoši ir uzkrāta sadarbības pieredze ar Marjaamā pašvaldību Igaunijā. Lai varētu piedalīties Latvijas – Igaunijas – Krievijas pārrobežu programmas projektā, bija nepieciešams atrast partnerpašvaldību Krievijā.

Mums izdevās sameklēt sadarbības partnerus Ļeņingradas apgabala Volhovas pilsētā. Projektā no mūsu puses ir paredzēts atjaunot Cesvaines pils jumta vidusdaļu, kā arī noorganizēt vairākus seminārus un partneru tikšanos. Viena projekta finansējums ir līdz diviem miljoniem eiro (visām trijām valstīm kopā), līdzfinansējums ir 10 %.

No 8. līdz 12. novembrim, braucot kopā ar igauņu partneriem no Marjaamā noslēdzām Krievijā sadarbības līgumu ar Volhovas rajonu, pārrunājām projekta aktualitātes. Krievi projekta ietvaros vēlas izstrādāt tehnisko projektu vienai vēsturiskajai ēkai, savukārt igauņi – uzbūvēt papildus ēku muzeja krājumiem.

Līgumā paredzēts, ka puses sadarbojas un veicina informācijas apmaiņu šādās jomās: pašvaldību darbā, kultūrā, sportā, tūrismā, izglītībā, starptautisku fondu līdzekļu apgūšanā, nevalstisko organizāciju darbā un citās.

No projektā trīs izvirzītajām prioritātēm, esam lēmuši par dalību otrajā prioritātē – kopējie izaicinājumi. Prioritāte veicina kopīgu darbību vides un dabas resursu aizsardzībā, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un sekmēšanā, kā arī enerģijas efektivitātes uzlabošanā.

Tādejādi sadarbība ir uzsākta veiksmīgi, pašvaldībai jāturpina darbs pie kvalitatīva projekta pieteikuma izstrādes un jācer uz atbalstu, lai izdotos realizēt visas projektā paredzētās idejas ikvienam no partneriem.

Iveta Raimo,
projekta vadītāja

Ivetas Raimo foto

Cesvaines pašvaldības vadītājs Vilnis Špats un Volhovas pašvaldību rajona administrācijas vadītājs Sergejs Akulišņins.

Mājas aprūpe

Lielākais vairums aptaujāto Latvijas iedzīvotāju norāda uz katastrofālu informācijas trūkumu par aprūpes un medicīnas pakalpojumiem mājās.

Invalīdi nezina par transporta kompensācijām, slimnieki par apmaksāto rehabilitāciju un rehabilitācijas iespējām mājas apstākļos. Šādas un līdzīgas ir iedzīvotāju atbildes, norāda SIA „Pirmais Patronāžas Serviss", kas nodarbina medicīnas speciālistus un sniedz sertificētu medicīnas aprūpi mājās.

Iedzīvotāju pieprasītākais mājas aprūpes pakalpojums ir aprūpes speciālista un ārsta vizīte mājās, tā atzinuši 41% latviski runājošo un 35% krieviski runājošo respondentu. Aprūpētājs un medmāsa vienā personā ir mājas aprūpes speciālista ideāls, kādu sagaida iedzīvotāji, kuri ar šo problēmu ir saskārušies.

Samazinoties veselības aprūpes valsts finansējumam un gultu skaitam slimnīcās, pieaug pieprasījums pēc ambulatorās aprūpes un palielinās mājās kopjamo pacientu skaits, atbildībai par aprūpi gulstoties uz radinieku un ģimenes locekļu pleciem. Cilvēki jautā, kā pareizi pārsiet brūces vai izdarīt injekcijas, kā pārvietot smagi slimus, guļošus pacientus mājas apstākļos, vai iespējams veikt ultrasonoskopijas izmeklēšanu mājās.

Straujo pieprasījuma pieaugumu pēc mājas aprūpes pakalpojumiem veicina pašreizējā situācija medicīnā – finansējums samazinās, ārsti meklē darba iespējas ārvalstīs, un tas atsaucas arī uz medicīnas kvalitāti kopumā. Darbaspējīgie iedzīvotāji ir paši aizņemti ar naudas pelnīšanu, bet kādam taču ir jāuztic veco vai slimo ģimenes locekļu aprūpe, kas paliek mājās vieni paši.

Apkopjot smagu slimnieku, ar rūpēm un līdzjūtību vien nepietiek, nepieciešamas pamatiemaņas. Ir gadījumi, kad aprūpētāji paši „sabeidz" savas muguras, cilājot slimnieku, neievērojot ergonomikas pamatprincipus, vai arī slimniekiem rodas izgulējumi, nemākulīgi tiek veiktas injekcijas, guļoši slimnieki ir nepareizi pārvietoti, nebaroti prasmīgi. Tāpēc mūsu speciālisti palīdz ar konsultācijām ģimenes locekļiem un radiniekiem, lai viņi varētu „tikt galā" ar kopjamu cilvēku mājas apstākļos un zinātu, kā rīkoties neatliekamās situācijās arī tad, kad profesionāla aprūpētāja nav klāt.

Kristīne Toma, *SIA „Pirmais Patronāžas Serviss"*

Bērnudārzs ieguvis jaunu fasādi

Kā dāvana Latvijas dzimšanas dienā daudziem pašiem mazākajiem cesvainiešiem un viņu skolotājām ir pasniegta pilnībā nosiltināta un gaumīgās krāsās ietērpta Cesvaines novada vispārējās pirmsskolas izglītības iestāde.

Jau 2009.gada 19.novembrī Vides ministrija un Cesvaines novada pašvaldība noslēdza vienošanos par projekta „Energoefektivitātes paaugstināšana Cesvaines novada vispārējās pirmsskolas izglītības iestādē" (līguma Nr. VIDM/2009/KPFI-1/1) īstenošanu. Pēc 2010. gada aprīļa līguma noslēgšanas ar būvfirmu SIA „Vidzeme 90", tā veica ēkas fasādes siltināšanu, logu nomaiņu, jumta seguma maiņu, bēniņu pārseguma siltināšanu, pagraba pārseguma siltināšanu, apkures cauruļvadu siltināšanu, durvju nomaiņu un citas energoefektivitātes paaugstināšanas darbības, kas jau tagad pierāda, ka ir būtiski samazinājies siltumenerģijas patēriņš un ar to saistītie izdevumi, kā arī ēka ir padarīta daudz pievilcīgāka un tā burvīgi iekļaujas pilsētvidē. Cesvaines novada vispārējās pirmsskolas izglītības iestādei ir izsniegts energoefektivitātes pagaidu sertifikāts Nr.28/2010.

Gunas Graudiņas foto

Pateicībā par milzīgo darbu mazie audzēkņi un viņu skolotājas bija sarūpējušas pārsteigumu – skaistu koncertu visiem, kuri ir pielikuši rūpes, lai mūsu sapnis pārvērstos īstenībā.

Cesvaines novada dome pateicas par veiksmīgo sadarbību un kvalitatīvo darbu būvfirmai SIA „Vidzeme 90" un personīgi Genādijam Nikandrovam, autoruzraugiem SIA „Agroprojekts" un personīgi Elitai Dreimanei, būvuzraugam Andrim Garančam, Cesvaines novada vispārējās pirmsskolas izglītības iestādes vadītājai Skaidrītei Aveniņai un visam viņas kolektīvam, Cesvaines, Lubānas un Varakļānu novadu apvienotajai būvvaldei, kā arī ikvienam, kuri atbalstīja šī projekta realizāciju.

Projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir LVL 138 465, no tām Cesvaines novada dome projektā piedalās ar savu līdzfinansējuma daļu 21% - LVL 29 078, ņemot kredītu Valsts kasē uz 5 gadiem.

Iveta Raimo, *Cesvaines novada domes speciāliste teritorijas attīstības jautājumos*

Aktivitātes bērnudārzā

Mārtiņdiena

Lai mācītu bērniem latviskumu, izzinātu senču tradīcijas un svinētu svētkus, Cesvaines vispārējā pirmsskolas izglītības iestādē gadskārtu ieražas svin visa gada garumā gadu no gada. 10. novembrī – Mārtiņi – tāpat kā visi rudens svētki atnāk bagāti – ar labības pilnām klētīm un gandarījumu par laikā paveiktiem darbiem, jo raža ir nokopta un ievākta, zeme aparta, izaudzēti jauni lopi.

Zemnieks ir nodrošinājis sev iztiku visai garajai ziemai un, protams, arī tam, lai Mārtiņdienu godam saņemtu un nosvinētu. Tāpēc dainās Mārtiņš bieži apveltīts ar tādiem epitetiem kā "labs vīriņš", "bagāts vīrs". Mārtiņi latviešu gadskārtu paražās ir svinama diena, kas iezīmē rudens beigas un ziemas sākumu. Izbeidzoties klusajam veļu laikam, sākas jautrais budēļu jeb ķekatu laiks, ko šai gadījumā sauc par Mārtiņa dzīšanu.

Mārtiņa bērni jeb čigānēni bija Cesvaines bērnudārza vecākie bērni – sagatavošanas grupiņas audzēkņi. Čigānmāte – viņu skolotāja Agita Auzāne, čigāntēvs – mūzikas skolotāja Irēna Lecīte, čigānmeita – skolotāja Jolanta Koroļčuka. Ķekatnieki, izrādīdami savus skaistos tērpus, dziedāja dziesmu: „Čigāntēvam melna bārda, Čigānmātei suseklīts".

Čigāniņi ar sagatavotu priekšnesumu devās no sētas uz sētu (no grupiņas uz grupiņu), dziedāja, dejoja, vēlēja bagātību, veselību un labklājību. Lācis pirms garā ziemas miega vēlējās parotaļāties ar bērniem. „Danco, lāci, danco, lāci saimniece aizmaksās, šķiņķi gaļas, klaipu maizes, trīs pimberi piedevām."

Ikvienā sētā čigāni bija gaidīti, jo mājā, kur viņi ienāk, gaidāma saticība un laime. Katrā vietā ciemiņus laipni pacienāja: "Nāciet šurpu, puiši, meitas, Mārtiņdienu nosvinēt: ir man zosis, ir man maize, ir saldais iesaliņš."

Ikvienā mājā (grupiņā) zināja kādu tautasdziesmu vai ticējumu par Mārtiņiem, piemēram – ja Mārtiņdienā migla, tad būs silta ziema. Un 10. novembris bija miglains.

„Esi drošs"

Pirmsskolā no 18.10. līdz 22.10. notika metodiskā nedēļa „Esi drošs".

Pirmdien katra grupiņa saņēma vēstuli no Pepijas Garzeķes (skolotāja Daina Stikāne), kura stāstīja, ka viņai ļoti patīk ceļot, bet viņas transporta līdzekļi ir novecojuši un braukšanai nedroši. Tāpēc Pepija aicināja bērnus kopā ar vecākiem izgatavot drošu transporta līdzekli.

Trešdien pie bērniem ieradās ciemos Pepija Garzeķe. Viņai bija liels prieks par bērnu un vecāku radošajām idejām, kuras var apskatīt pirmsskolas iestādes izstādē.

Ceturtdien tikāmies ar policijas pārstāvjiem, kuri pastāstīja par drošību uz ielas, pagalmā, satiekoties ar svešiniekiem un dažādās situācijās.

Iestādes pagalmā ceļu policists iepazīstināja bērnus ar ceļu policijas mašīnu, tās aprīkojumu, nodemonstrēja brīdinājuma signālus. Bērni iejutās ceļu policista lomā.

Policijas pārstāvji uzdāvināja bērniem puzles par drošību, karodziņus un atstarotājus. Paldies viesiem no policijas par interesanto stāstījumu un dāvanām!

Drošības nedēļā grupas izstrādāja tēmu par drošību un apkopoja pašgatavotā grāmatā: 1.jaunākā A grupa „Drošas rotaļas", 1.jaunākā B grupa „Mājdzīvnieki ne vienmēr draudzīgi", 1.jaunākā grupa „Es un uguns", vidējā grupa „Viens pats mājās", vecākā grupa „Padomi sēņotājiem un ogotājiem", sagatavošanas grupa „Esi drošs pie ūdens", jaukta vecuma grupa „Es uz ielas un ceļa".

Gunas Graudiņas foto

Mazie čigāniņi Mārtiņdienā dzied un dejo.

Foto no iestādes arhīva

"Policijas dienā" bērni guva daudz jaunu iespaidu.

Piektdien kopīgā pasākumā iestādes zālē Pepija Garzeķe ar interesi sekoja grupu priekšnesumiem, kurus rādīja bērni kopā ar skolotājām.

Paldies bērniem, vecākiem un skolotājām par ieguldīto darbu!

Daina Stikāne*, vadītajas vietniece izglītības jomā,* ***Ilze Ozoliņa****, skolotāja*

Prast balansēt uz naža asmens

Cesvaines internātskola Cesvainē pastāv no 1957. gada. Līdz ar atmodu internātskolu esamība bijusi pakļauta spiedienam „no augšas". Labi, ka runām pirms 10 gadiem, ka skolas jāslēdz, nesekoja darbi, bet ar šo gadu valsts internātpamatskolas "noveltas" uz pašvaldību pleciem. Kā būs? Dzīvojam šodienai, jo nākotne ir lielā miglā tīta.

Cesvaines internātpamatskolā mācās 97 bērni un strādā 24 pedagogi. Trešdaļa bērnu ir no Cesvaines novada, pārējie – no bijušā Madonas rajona, Gulbenes, Aizkraukles un citiem novadiem.

Sarunājos ar skolas direktori Anitu Kanču. Anita strādāt uz šo skolu atnākusi pirms 15 gadiem. Pirms tam bijusi skolotāja Skrundas profesionāli tehniskajā vidusskolā un Rudbāržu speciālā režīma, vēlāk sanatorijas internātskolā.

Cesvainē sākusi kā matemātikas, fizikas un ķīmijas skolotāja, vēlāk arī kā audzinātāja. 2008.gada jūlijā sāk strādāt par direktora amata pienākumu izpildītāju. Skolas direktore viņa ir kopš šī gada 19.jūnija. Anita dzīvo Madonas novada Mārcienas pagastā. Ir precējusies, trīs bērni, jaunākā meita Paula Sintija mācās Madonas valsts ģimnāzijas 10.klasē, dēli Ansis un Kristaps uzsākuši patstāvīgas dzīves.

Vai tiešām internātskolas valstij ir lieka greznība un tās nav vajadzīgas?

Nē, tā nav. Īpaši pašreizējos apstākļos, kad liela sabiedrības daļa dzīvo uz nabadzības robežas. Internātskola ir viens no veidiem, kā valsts palīdzību var saņemt maznodrošinātas ģimenes, kurās aug skolas vecuma bērni. Šeit par bērna izglītošanu pilnībā samaksā valsts. Daļēji sedz arī bērna uzturēšanas izdevumus – nodrošina visiem bezmaksas ēdināšanu četras reizes dienā.

Internātskolu nekādā gadījumā nevajadzētu uztvert kā soda veidu, šī ir iespēja trūcīgo ģimeņu bērniem saņemt valsts standartam atbilstošu izglītību, nesēdēt stundā ar tukšu vēderu, neuztraukties par to, ka mamma nevar nopirkt nepieciešamos skolas piederumus.

Visas mācību iestādes, kurās esat strādājusi, ir specifiskas. Vai nav vēlme pastrādāt kādā parastā skolā?

Vairs nē. Šajā skolā skolotājam un bērnam ir īpašas attiecības. Ģimeniskākas. Mēs ar kolēģiem esam pie tā pieraduši un zinām, ka bez šīs attieksmes te nevar strādāt.

Skolotājs ar bērniem kopā ir trīspadsmit stundas, sākot no pulksten septiņiem rītā līdz desmitiem vakarā. Katrai klasei ir divas audzinātājas, jo viena šo darbu fiziski nespēj izdarīt.

Ko dara audzinātājs?

Audzinātājs bērnus no rīta pieceļ, palīdz sagatavoties, lai ietu uz skolu. Ja vajag, sapin bizes, iešuj pogu, salāpa zeķes. Tad visi kopā dodas brokastīs un pēc tam – katrs uz savām stundām. Audzinātāja dara visu to pašu, ko mamma. Atšķirība tā, ka viņa negatavo ēst.

Piektdienās viens no parastākajiem jautājumiem saviem „audžubērniem" ir: „Vai tev ir nauda autobusam uz māju?" Ja nav, skolotājs iedod, ļoti labi apzinoties, ka bērns naudiņu var arī neatdot. Cits kautrējas un pasaka, ka viss ir kārtībā, bet patiesībā viņš iet uz ceļa „stopēt" mašīnas.

Foto no iestādes arhīva

Anita Kanča mācību stundā un valsts svētku svinībās.

Audzinātājs mazajiem risina mazo bēdas, lielajiem – lielo problēmas. Parasti jau skolēni mums uzticas tāpat kā vecākiem, reizēm pat vairāk. Audzinātāja slodze skolā ir līdz 30 stundām nedēļā (ieskaitot ārpus mācību nodarbību laiku).

Vai gadās, ka bērnam nav ko vilkt mugurā?

Tā ir bieži. Ja vasarā vēl kaut kā, tad ziemā tā ir problēma. Ja bērnam nav zābaku, skolotāja domā, kur ņemt. Ja mazajam pazūd cimdiņš – nes no mājām vai nopērk. Kad skolotāju personīgie bērni izaug no drēbēm, tās tiek skolēniem.

Reiz rūgtu brīdi piedzīvoja 9. klases absolvente, kura izlaiduma dienā raudāja, jo nebija ko vilkt mugurā. Meitene uz izlaidumu neiešot, jo uz viņas lielo dienu nebūšot ne vecāku, ne kāda cita tuvinieka. Ko darīt? Meklējām drēbes, ar ko meiteni sapost. Skolas darbinieki nopirka puķes un bija viņas apsveicēji.

Ar ko atšķiras internātskolēns no parastās skolas bērna?

Ar dzīves pieredzi. Arī parastajā skolā ir tādi paši bērni kā te, tikai uz kopējā skaita viņi tik ļoti neizceļas. Te arī ir tādi kā parastajā skolā, tikai tik maz, ka viņus nepamana. Daudzās mūsu audzēkņu ģimenēs viens vai abi vecāki lieto alkoholu. Ne reti tētis sit mammu. Un ļaunākais, ka trāpa arī bērnam. Mūsu audzēkņi mums uzticas un daudz stāsta, jo audzinātājs bērnam ir vistuvākais cilvēks. Vidusskolēniem ir citas uzticamības personas. Palīdzam bērniem sakārtot psihi, jo īpaši tiem, kuri cietuši no dažāda veida vardarbības vai izmantošanas. Arī parastajā skolā mēdz būt visādi nepatīkami gadījumi, taču ne tik daudz. Mums tā ir ikdiena. Atšķirība tā, ka skolotājam skolēns atbildībā ir 24 stundas diennaktī. Nepārtraukti ir risināmas kādas problēmas – gan mācību un audzināšanas, gan sadzīviskas un psiholoģiskas. Ja notiek likuma pārkāpumi pilsētā, pirmais, ko vaino, ir internātskolēni, bet tā ne vienmēr ir taisnība. Līdzko bērns 1. klasītē pārkāpj mūsu skolas slieksni, stingrs noteikums ir, ka vienmēr ir jāpasaka, uz kurieni viņš dosies, kāpēc un cik ilgi tur būs. Protams, ne visi to ievēro.

Lai kādi ir vecāki, bērns grib piektdienā uz māju. Ir tikai atsevišķi gadījumi, kad negrib, un tas ir skumji. Bet vēl skumjāk ir, ja pirmklasniekam mamma pasaka, lai piektdien mājā nebrauc. Kā jūtas mazais, kurš nevienam nav vajadzīgs? Kam izkratīt sirsniņu, kam pastāstīt priekus, kam jautāt padomu? Tāpēc bērni ļoti pieķeras savām audzinātājām. Arī brīvdienu audzinātāja pavada ar bērniem. Viņi mācās, spēlē spēles, pastaigājas, sporto, rīko pasākumus.

Kādam jābūt internātskolas skolotājam?

Internātskolas pedagogam jābūt pacietīgam, tolerantam, stingram, tajā pašā laikā mīļam. Ar plašām zināšanām psiholoģijā, konfliktu risināšanā, jo te konflikti notiek nepārtraukti. Jāmāk klausīties. Pret rupjībām nedrīkst atbildēt ar to pašu. Skolotājam ir jāprot kas īpašs, ar ko bērnu varētu ieinteresēt, piemēram, dziedāt, sportot, zīmēt, veidot utt. Lai bērns redzētu, ka brīvo laiku var pavadīt interesanti un nav noteikti jāpiedzeras.

Internātskolā laikam nevar strādāt jebkurš? Te ir sava specifika.

Taisnība. Ir bijis, kad pedagogs gadu iztur un aiziet. Ilgstoši strādājot, tu izdedz. Jo bērni ir kā psiholoģiskie vampīri, kas prasa savu tiesu.

Nav darbinieku, kuri nebūtu iesaistīti bērnu audzināšanā. Ne apkopēja, ne pavāre vienaldzīgi nenoskatīsies, kā skolēns dara ko neatļautu. Viņš pamanīs, ja bērnam kas sāp vai prieks plūst pāri malām.

Ne tikai bērniem vajadzīgs sociālais pedagogs, bet arī pašiem pedagogiem.

Būtu gan vajadzīgs, bet mēs to nevaram sev nodrošināt. Mums nepiemaksā, kā, piemēram, Dzelzavas speciālajā internātskolā. Šobrīd mums pat ir mazāka alga nekā Cesvaines vidusskolas pedagogiem. Protams, tas ir labi, ka kolēģi saņem, jo darbs skolā nav viegls.

Ja mēs pedagogi viens ar otru nedalītos pieredzē, cits citu neuzmundrinātu, nepārrunātu situācijas un neprasītu otra viedokli, mēs nevarētu strādāt. Kolēģa loma šeit ir ļoti būtiska, un tā atsver daļu psiholoģa konsultāciju. Tēlaini sakot, mēs esam kora dziedātāji. Te nav solistu.

Kādu lomu spēlē vecāki?

Ar vecākiem mēs regulāri sazināmies. Informējam gan par labo, gan slikto bērna dzīvē. Braucam pie viņiem. Zvanām par elementārām lietām, par tādām, par kādām parastajā skolā neviens nezvanītu. Liels prieks par vecākiem, kuri ar skolu sadarbojas, godprātīgi veic bērnu audzināšanas pienākumus. Nevar gaidīt rezultātu, ja vecāki nepalīdz audzināt, ja mēs skolā sakām vienu, bet mājās rīkojas citādi. Vecākiem vai nu ir vienalga, ko bērns dara, vai arī, „kaujoties" ar ikdienas problēmām, neatliek spēka un pietrūkst zināšanu, lai darītu to, par ko ar skolotāju ir vienojušies. Brīžiem ir sajūta, ka cīnāmies kā Dons Kihots ar vējdzirnavām.

Ja man ir matemātikas stunda, tas nenozīmē, ka es 40 minūtes varu mācīt daļskaitļus. Pie tam, ja tā ir pirmdiena. Ja bērnam ir kāda problēma, tad kāda vairs tur matemātika! Vispirms ir jāatrisina steidzami risināmais, kas bieži prasa visu mācību stundu. Ir tā, ka pirmdienā viņš domās vēl ir mājās, bet ceturtdienā viņš jau sāk domāt par mājām.

Mēs balansējam kā faķīrs uz naža asmens.

Ko novēlat vecākiem?

Vecākiem vēlu – lai viņi mīl savu bērnu. Un ne tikai viņam to pasaka, bet arī parāda darbos. Cīnoties ar dzīves problēmām, aizmirstam pateikt savam mazajam, cik viņš mums ir svarīgs.

Kādu gandarījumu sniedz darbs?

Ir gandarījums, ja sešpadsmitgadīgs jauneklis, atnācis mācīties 6. klasē kā bezcerīgs, skolu pabeidz pēc trim gadiem pats saviem spēkiem; ja skolēns, kas ilgāku laiku ir bijis „divnieks", saņem „3", ja nesekmīgs skolēns eksāmenu noliek uz „4"– tā ir izaugsme.

Mums jāpanāk, lai bērns saprot, ka skolotājs nav ienaidnieks, bet grib palīdzēt. Gandarījums ir, ja mūsu audzēknis ir izaudzis par labu cilvēku, strādā, veido ģimeni. Ir, kas pabeidz ģimnāziju un mācās augstskolā. Mūsu bērni nekad uz ielas nekautrējas pateikt "Sveiki, skolotāj!", un tieši tā piebilde – skolotāj – liek justies īpašam.

Mēs priecājamies par mūsu absolventiem, kuri mūs apciemo, stāsta par sevi, piedāvā skolai palīdzību, pat iepazīstina ar otru pusīti un parāda savus bērnus.

Guna Graudiņa

Pieminam Lāčplēša dienu

Novembris Latvijas vēsturē ierakstīts zelta burtiem. Tas ir svarīgs katram latvietim, jo 1918. gada 18. novembrī proklamēta Latvijas valsts un 11. novembrī atbrīvota valsts galvaspilsēta Rīga no iebrucējiem.

Dienu, kad Latvijas armija uzvarēja Rietumu armiju jeb tā saukto Bermonta karaspēku, mēs saucam par Lāčplēša dienu. Tas notika 1919. gada 11. novembrī. Pēc šīs kaujas kļuva skaidrs, ka Latvija ir nosargājusi savu neatkarību. Šajā dienā iedibināja Lāčplēša kara ordeni ar devīzi «Par Latviju» un 11. novembri pasludināja par Lāčplēša dienu. Ir noticis, kā to pareģoja Andrejs Pumpurs – latviešu tautas varonis Lāčplēsis uzvarēja Melno bruņinieku.

11. novembrī mēs godinām kritušo cīnītāju piemiņu, māju logos iededzam svecītes, dodamies lāpu gājienos, stāstām jaunajai paaudzei par to dienu notikumiem. Cesvaines vidusskolas skolēni, skolotāji un pašvaldības pārstāvji devās uz kritušo brīvības cīnītāju atdusas vietām Ķinderu, Kārzdabas un Baznīcas kapos, lai noliktu ziedus un aizdegtu svecītes. Šajā dienā vidusskolēni noklausījās vēstures pētnieka Induļa Zvirgzdiņa stāstījumu par latviešu karavīru cīņām, mazskauti skandēja atbilstošas tautasdziesmas, bet visi kopā pie ugunskura lāpu un svecīšu gaismā, senioru kora „Virši" atbalstīti, dziedāja dziesmas.

Guna Graudiņa

Skolēni iededz svecītes kritušo piemiņai.

Gunas Graudiņas foto

Mazskauti lāpu gājienā.

Balso par labajiem parbiem

Šobrīd norit jau septītais biedrības *www.labiedarbi.lv* sadarbībā ar *www. smscredit.lv* rīkotais projektu konkurss. Šajā konkursā savu projektu iesniedzu arī es, cesvainiete Rita Turkina, un izturēju projektu vērtēšanas pirmo kārtu, tā rezulātā iekļūstot otrajā kārtā, kas ir publiskā balsošana portālos *www.labiedarbi.lv* un *www.draugiem.lv.*

Par manu projektu iespējams nobalsot mājaslapā ***www.labiedarbi.lv*** – sadaļā "Balso par projektu" atrodot projektu ar nosaukumu "Ļaut kvalitatīvi iemūžināt skaisto mirkli", kā arī draugiem.lv. Balsot var tikai vienu reizi no profila un vienu reizi ar vienu telefona numuru. Balsošana ir bezmaksas – uz telefonu atsūta īpašu balsošanas kodu, kas jāievada norādītajā lodziņā.

Ar fotografēšanu esmu aizrāvusies jau krietnu laiciņu. Ar panākumiem esmu piedalījusies dažādos foto konkursos, taču ar pavisam vienkāršu fotoaparātu nav iespējams uzņemt pietiekoši labas fotogrāfijas. Mans projekta mērķis ir iegūt savā īpašumā spoguļkameru, ar ko iemūžināt Cesvainē un tās apkārtnē notiekošos pasākumus, lai fotogrāfijas darītu pieejamas arī interesentiem. Iespējams, kādreiz varētu izveidot arī izstādīti ar mūsu puses fotogrāfijām.

Savu sapni es varu piepildīt, iekļūstot vismaz 5.vietā pēc balsu skaita, un to izdarīt man varat palīdzēt vienīgi jūs, cesvainieši, un jūsu draugi un paziņas, kam nebūtu grūti atbalstīt šādu projektu.

Balsošana norisinās līdz 4.decembrim, un es vēlos lūgt, lai jūs atbalstāt manu ieceri un nobalsojat vismaz caur savu telefonu. Vecmāmiņām, kam nav pieejams internets varu ieteikt pajautāt palīdzību saviem bērniem un mazbērniem. Šajā reizē ikviena balss ir svarīga, jo, piemēram, iepriekšējā konkursā visu izšķīra nieka četras balsis. Lielu paldies par atbalstu varu teikt klasesbiedriem, skolas biedriem, skolotājiem, kā arī draugiem, taču ar viņu balsīm pagaidām ir par maz – esmu tikai 8.vietā.

Ļoti ceru uz jūsu atbalstu!

Rita Turkina

Ritas Turkinas foto

Notverts brīdis, kad garausis cienājas ar sniegavīra degunu.

Ražots Cesvainē

Tā nemēdz būt, ka kāds noliek gatavu recepti dzīvei, kas un kā jādara, lai tu sasniegtu visu, ko esi iecerējis. Lai attīstītos, mēs plānojam, strādājam, eksperimentējam, domājam. Nevar tikt uz priekšu, ja tu stāvi uz vietas. Lai tu saviem viesiem vienmēr liktos interesants un viņi brauktu vēl, ir nemitīgi jādomā, kā pilnveidoties.

Apmēram tādas pārdomas manī raisījās pēc **Vasku ģimenes** apmeklējuma **„Jurgucos"**. Liekas jau, ka „Jurgucos", kas atrodas Kārzdabā, pusceļā starp Liezēri un Cesvaini, nekas nav mainījies, ja neskaita pirmo, kas „iekrīt acīs" viesistabā – kāpnes, kuras ved pagrabā. Pa tām nokāpjot, redzam izbūvētu telpu ar krāsniņu, galdiem un soliem, kuri nosegti ar kazu kažokādu. Zinu, ka „Jurgucos" vairs nevar pārnakšņot, te nav kosmētiskā kabineta un negatavo siera bumbiņas (bet drīz atkal gatavos). Toties te var uzņemt daudz vairāk ciemiņu, nobaudīt ēdienu, ir īpaša istaba bērniem, ir pirts, telšu vieta un dažādas lietas, ko apskatīt.

Agrāk Kristiana un Matīss savu īpašumu sauca par lauku māju, bet tagad atbilstošāks ir nosaukums – tūrisma saimniecība. Te ir saimniecība, kurā produkciju ne tikai ražo, degustē un iegādājas, bet saimniecību var arī apskatīt, uzturēties tajā, kā arī izmantot citu piedāvājumu klāstu. Šovasar te tapusi jauna svinību telpa un āra terase, ko saimnieki dēvē par „Jurguckrogu".

– Arī vēsturiski tā bijis, ka krogi ir ceļa malās, kur braucējs varēja atpūtināt zirgu un iestiprināties pats. Un Kārzdaba nav izņēmums, arī te bijusi gan Tējnīca, gan Ūsiņkrogs, saka Matīss. „Jurguckrogam" ir sava ēdienkarte. No vietējiem produktiem gatavoti ēdieni un īpašais piedāvājums – picas. Piemēram, ja tūrists apmeklē Cesvaines pili un tur esošo tūrisma centru, viņš izvēlas, ko apskatīt un kur paēst. Var droši doties uz "Jurguciem".

– Mēs esam par „Slow Food", kuras kustībā iesaistāmies un kuru atbalstām. Tās būtība tāda, ka akcents vairāk likts uz pašu procesu – baudīt ēdienu nesteidzoties un patīkami pavadīt laiku ar tiem, kuriem esi kopā. Būt kopā ar sev tuviem cilvēkiem, izrunāt to, ko ikdienas steigā neesi paguvis, izjust atmosfēru, piepildīties ar pozitīvām emocijām. To mēs vēlamies dot saviem viesiem, – saka Kristiana.

Ēdienkarte ir pieskaņota sezonai. Vasarā galdā tiek celti zaļumi, ogas, rudenī uzsvars uz saknēm, sēnēm, bet ziemā tas, ko vasarā paši sakonservējuši vai sasaldējuši. Papildus galvenajai – kazu gaļai, šobrīd saimniecībā ir arī pašu audzētu cūku gaļa. Jau zināmajam „Āzim bundžā" tagad ir līdzinieks – kazu gaļas delikatese – šķiņķis želejā.

– Akcentu liekam tieši uz pašu un Cesvainē ražoto produkciju – Sviķu dārzeņiem, „Jaunspieķu" medu, „Cesvaines piena" produktiem un citiem. Esam lepni, ja piedāvātajam varam pielikt izkārtni „Ražots Cesvainē", – saka Matīss.

Uz „Jurguciem" brauc gan ekskursantu autobusi, gan individuāli apmeklētāji. Notiek degustācijas, pusdienošana, pikniki. Vasarā var izmantot terasi ar soliem un galdiem. Nākotnē te plānoti arī danču vakari ar dzīvo mūziku un vēl dažādi pārsteigumi. Te var gūt svētību garam un ķermenim, ko sniedz „Jurgucu" pirts.

"Jurgucos" ļoti rēķinās ar ekonomisko situāciju Latvijā un pielāgojas klientiem. Cenas nav akmenī cirstas. Par visu var vienoties, tikai nevajagot baidīties runāt.

Iestājoties pavasarim, skolēniem būs iespēja atpūsties divu dienu ekskursijā. Pie ezera ir ugunskura vieta, galds, var gatavot paši, var izmantot lauku virtuvi, var nākt mājā brokastīs vai vakariņās.

„Jurgucu" kazu ganāmpulks ir ap 100 „galviņu" liels, bet kazas netiek slauktas un arī sieru paši nesien. Slaukt un pārstrādāt pienu saimniecībā atsāks nākošgad. Šobrīd piedāvājumā ir aronieša Māra Simsona cieti nogatavinātie sieri.

– Jo vairāk latviešus grib iznīcināt, jo vairāk mēs cīnāmies par to, lai latviešu sēta tiek saglabāta un godā celta. Lauki tevi norūda. Lai šodien strādātu laukos, tev ir jābūt garīgi stipram un jāstrādā ar ticību Dievam.

Gandarījums nāk caur viesu labsajūtu. Ja viņi to nepasaka vārdos, ieraksta viesu grāmatā. Patīkami pārsteidz ielūkošanās viesu grāmatā, reizēm atklājam, ka tur parādījušies jauni ieraksti. Labie vārdi ir balva par to, ko esi darījis, – priecājas Kristiana.

Kad ir sniegs, „Jurgucos" tiek ierīkota slēpošanas trase un atklāts kalniņš ragaviņu braucējiem. Lielāki vai mazāki braucēji pielaiko slēpes un izmēģina ragaviņu slīdamību. Skolēni dodas uz Jurguciem, lai pavadītu Ziemassvētku ieskaņu dienu. Bērni dodas uz mežu, lai noskaidrotu, kā tur izskatās, kad ir piesnidzis, līdzi nesot cienastu meža zvēriem. Lai sasildītos, šļūc no kalniņa, iekurina ugunskuru, iemalko karstu dzērienu, uzēd karstmaizīti vai picu. Kas zina, varbūt ģimene, rīkojoties līdzīgi, par neaizmirstamu notikumu var padarīt Ziemassvētku eglītes meklēšanu?

Ja problēma ir transports, „Jurgucos" var nokļūt arī ar satiksmes autobusu. Lai ar autobusu dotos atpakaļ uz Cesvaini, ir trīs stundas laika, ar ko pilnīgi pietiek, lai, piemēram, skolēni saturīgi pavadītu pēcpusdienu.

Matīss uzteic šī rudens Cesvaines tūrisma centra organizēto tūrisma piedāvājumu skolēniem.

– Tā ir ļoti laba ideja. Skolotāji zina, cik grūti ir noorganizēt ekskursiju skolēniem, lai tā būtu saistoša bērniem un viņi par to runātu vēl ilgi pēc tam. Te viss ir sagatavots, tev atliek tikai nokļūt Cesvainē. Ar šo piedāvājumu Cesvaine parāda sev raksturīgo seju, un atraktīvā veidā mēs bērniem atklājam to, kas notiek laukos. Arvien vairāk ir bērnu, kas neatšķir kazu no aitas, par to, ka kazai ir divi pupi, nevis četri, nemaz nerunājot. Braukt ar auto ir ikdienišķi, bet braukt ar kazu auto – tas ir piedzīvojums. Ja šāda ideja ir un tā ir tikai Cesvainē, tā jāattīsta, jādara interesantāka. Esiet mīļi gaidīti pie mums ciemos!

Guna Graudiņa

Gunas Graudiņas foto

Pica ir "Jurguckroga" visiecienītākais ēdiens, tā garšo arī mājiniekiem – Elīnai, Mārai, Aleksandram un Kristianai.

"Mēs visi nākam no bērnības..." (A. Sent-Ekziperī)

Rudens brīvlaikā, kad skolēni atpūtās, skolotāji izmantoja laiku, lai pilnveidotos, apmeklējot dažnedažādus kursus un seminārus.

Sākumskolas skolotājas Dina Tēberga un Sanda Skujiņa piedalījās Šalvas Amonašvili autorseminārā "Humāna un personiska pieeja bērna audzināšanā un izglītošanā", kas notika Smiltenē. *(Š. Amonašvili ir Krievijas Izglītības akadēmijas goda loceklis, Maskavas pilsētas Pedagoģijas universitātes profesors, Starptautiskās Humānās Pedagoģijas asociācijas vadītājs).*

Skolotājas ir bagātinājušas sevi ar pedagoģiskām atziņām, pozitīvām emocijām un filozofiskām pārdomām. Īsumā – būtiskākās atziņas, ar kurām vēlamies dalīties arī ar jums.

Kas ir humānā pedagoģija?

– Tā ir sirds, emociju pedagoģija, kas audzina bērnos dāsnumu, augstsirdību, cēlsirdību, mīlestību, labsirdību, cieņu, līdzjūtību. Skolēns, kurš audzināts, izmantojot humānās pedagoģijas pieeju, arī savā ikdienas dzīvē rīkojas humāni – ir godīgs, nemelo, stājas pretī netaisnībai, bieži vien pārvietojas pret straumi, jo ir savs viedoklis. Bērns sevi vērtē un kontrolē. Tā veidojas personība. Ja viņš būs piedzīvojis cieņu pret sevi, viņš mācēs cienīt arī līdzcilvēkus. Vai mēs gribam audzināt cilvēku, kas spēj tikai apkalpot citus? Viņam nav sava viedokļa. Viņš negrib uzņemties atbildību. Tāda tauta ir viegli vadāma. Bet vai pēc tā mēs alkstam?

Kāpēc dzimst bērni?

– Lai mēs viņus audzinātu un veidotu tādus pašus kā mēs? Tādas paaudzes dzimšanai nav jēgas. Viņi piedzimst ne jau, lai mēs viņus audzinātu un veidotu līdzīgus sev, bet gan, lai viņi atrastu savu ceļu dzīvē un ietu savās prasmēs un spējās tālāk.

Katrs bērns sevi atrod sevī pašā. Mums pieaugušajiem jāpalīdz attīstīt spēcīgās puses, bet "jāpiever acis" uz to, kas nepadodas. Būt blakus bērnam! Palīdzēt!

Ir patiess prieks par ikvienu ģimeni, kurā māmiņa un tētis kopā ar savu mazuli rotaļājas, lasa viņam priekšā grāmatas, atbild uz jautājumiem, māca, kas ir labi, audzina. Tieši māmiņa ar tēti ir pirmie skolotāji savam mazulim. Tikai pēc tam palīgā nāk bērnudārza, vēlāk skolas pedagogi. Ne visas mammas un tēti ir absolvējuši pedagoģijas augstskolu, bet kā tad viņi zina, kā audzināt bērnu? MĪLOŠĀ SIRDSBALSS pasaka priekšā mammai un tētim, kā rīkoties katrā no situācijām. Mīlestība, cieņa, labestīgums – "pārtika", ar ko jābaro bērni. Tā ir audzināšana.

Ar gūtajām atziņām dalījās sākumskolas skolotājas ***Dina Tēberga*** *un* ***Sanda Skujiņa***

Raksta autores un profesors Amonašvili (priekšā pa kreisi), profesore, pedagoģisko un sociālo zinātņu akadēmiķe Valērija Nioradze (pa labi).

(Turpinājums no iepriekšējā numura)

Neaizmirstama nedēļa saulainajā zemē

Izglītība un kultūra
Mūžizglītības programma

Mūsu ceļojumā neizpalika arī galvaspilsētas Stambulas apskate, jo jau pazīstamais turku skolotājs stāstīja, ka tie, kas nav pabijuši Stambulā, nevar apgalvot, ka ir redzējuši Turciju.

Jau agri sestdienas rītā izbraucām uz Ankaras lidostu, lai pārlidotu uz Stambulu. Šis lidojums bija īss – vien 40 minūtes, taču tāds grumbuļaināks nekā pārējie.

Stambulas lidostā mūs sagaidīja iepriekš sarunāts autobuss un aizvizināja līdz mūsu hosteļa rajonam. Brauciena laikā sajūsminājāmies par sajūtām it kā nokļūstot pavisam citā kontinentā. Saule spīdēja spožāk, gar ielām auga palmas, termometrs ceļa malā rādīja +37, blakus jūriņa. Ātrāk, ātrāk vēlējāmies tikt ārā no autobusa un doties pastaigā gar jūras krastmalu, taču brauciens bija diezgan ilgs, jo trāpījām tieši sastrēgumu laikā.

Hostelī ieradāmies pēcpusdienā, aši iekārtojāmies un kopējā sapulcē sākām vienoties par plānu, kā apskatīt pilsētu. Sākotnēji galvenais mērķis bija apskatīt Stambulas lielo tirgu "Grand Bazar", taču no hosteļa reģistratora uzzinājām, ka līdz tā slēgšanai atlikusi tikai pusotra stunda.

Sadalījāmies grupās un izlēmām, ka katra dosies uz pilsētu pēc sava maršruta. Mūsu grupa nolēma tomēr iet meklēt lielo tirgu, jo negribējām braukt mājās, neizbaudījuši šī izslavētā tirgus atmosfēru. Gājām, vadoties pēc pilsētas plāna, kā arī jautājām garāmgājējiem, vai dodamies pareizajā virzienā. Pēc aptuveni divdesmit minūšu gājiena stāvējām pie ieejas, ko rotāja uzraksts "Grand Bazar". Nopriecājāmies, ka mums ir vesela stunda laika un varēsim izjust, kā tas ir – atrasties tik milzīgā tirgū Turcijā.

Patiesībā cilvēku tur nemaz tik daudz nebija, un tas šķita, kā parasts tirgus. Sarežģīti bija izdomāt, kādā kārtībā apskatīt veikaliņus un tirgotavas, protams, visu izstaigāt – neiespējami. Mūsu plānos nebija neko īpašu pirkt, bet tikai rūpīgi aplūkot, jo blakus mūsu apmešanās vietai bija mazāks tirdziņš ar tieši tādām pašām precēm, bet lētākās cenās.

Atnākuši no lielā tirgus, paēdām vakariņas. Turpmākajā vakara plānā ietilpa gara pastaiga gar krastmalu. Nē, ne jau pa smiltiņām, bet gan gar pilsētas krastmalu ar milzīgiem akmeņiem jūras malā. Mirkli uzkavējāmies uz soļiņa ar skatu pret visās varavīksnes krāsās izgaismoto pilsētu, tad vienbalsīgi nolēmām, ka varētu aiziet arī uz torni, kura smaile mūs vilināja jau pa gabalu.

Pukstenis jau bija vienpadsmit vakarā, un mūsu ceļš veda pāri tiltam. Tur atklājās īstā Turcija – saistoša un reizē biedējoša. Pirms pusnakts uz ielas sākas nakts dzīve – tilts ir kā nosēts ar makšķerniekiem, par kuriem jau labu laiku pirms to pamanīšanas vēsta zivju smaka. Ejam visi bariņā, turēdamies cits pie cita, sargādami somas un izvairīdamies paklupt aiz kāda makšķeres kāta. Uz tilta tirgoja arī "kreisās preces" – ādas izstrādājumus, dažādas rotaļlietas, apģērbus, bija redzams, ka tie ir lēti pakaļdarinājumi. Mēs nopirkām tikai lielas, sulīgas vīnogas.

Aizgājām līdz tornim, taču izrādījās, ka darba laiks jau beidzies. Atpakaļ devāmies pa citu ceļu, šķietami īsāku. Šajā diennakts stundā, ap pusvieniem, tikai sākās nakstklubu dzīve, arī krogi un restorāni bija vēl vaļā, tos slēdz tikai pēc beidzamā apmeklētāja došanās mājup. Mums izdevās satikt skaistu, baltā kleitā tērptu turku līgavu kopā ar līgavaini. Līgava laipni piekrita nofotografēties kopā ar mūsu meitenēm.

Kusas meitene Sigita visu ceļu runāja par to, ka vēlas pagaršot vīģes, un, mums par lielu prieku, ielas malā kāds tirgotājs tās pārdeva. Nopirkām visas, cik bija, un, mājās aizgājuši, nogaršojām. Bija garšīgas – kaut kas citādāks nekā mūsu augļi.

Nākamajā dienā turējāmies visas grupas kopā – apskatījām Zilo mošeju,

Turku skolas direktors un skolotājas no Cesvaines tur projekta plakātu.

Sofijas katedrāli un arī paviesojāmies teltī, kurā varēja apskatīt izstādi par godu titulam "Stambula – kultūras galvaspilsēta 2010".

Foto no I.Kornetas arhīva

Cesvaines skolotājas atpūtas brīdī Botstepes pilsētā.

Pēcpusdienā sekoja brauciens ar kuģīti pa Bosfora jūras šaurumu – pūta maigs vējiņš, cepināja saule, un skats bija neatkārtojams – visapkārt gar ūdeni mājas, mošejas, garām traucas kuteri un šur tur peld kāds lielāks kuģis. Skaisti, ka augstākos punktos plīvoja Turcijas karogs.

Pusdienas paēdām kādā ēstuvītē zem zvejnieku tilta, izvairījāmies no zivju produktiem, bet pasūtījām mums pazīstamus ēdienus – sautējumu un makaronus. Pēc ēšanas labu laiciņu čili pipari dedzināja lūpas, taču saka, ka tas esot veselīgi.

Pēdējās dienas vakarā vēlreiz izstaigājām tirdziņu, pakavējāmies pie tirgotājiem uz ielas, nogaršojām ceptus kastaņus un secinājām, ka tie garšo līdzīgi krāsnī ceptiem kartupeļiem.

Pirmdienas rītā bija pienākusi diena, kad jādodas mājās. Mums par izbrīnu, nevajadzēja smagās somas nest nekur tālu, jo lielais autobuss veiksmīgi iegrozījās pa mazajām ieliņām piebraucot tieši pie mūsu hosteļa durvīm. Vēl ceļā uz lidostu tvērām pēdējos skatus, pie lidostas pēdējo reizi ieelpojām silto Turcijas gaisu un devāmies mājup.Ceļojums bija izdevies, neaizmirstams.

Brauciens bija iespējams, īstenojot Eiropas kopienas Mūžizglītības programmas apakšprogrammas Comenius projekta "Cilvēks. Ainava. Veselīgs dzīvesveids" aktivitāti.

Rita Turkina, *brauciena dalībniece*

ESF
EIROPAS SOCIĀLAIS FONDS

Darbu sāk jauni speciālisti

Septembrī noslēdzās Cesvaines novada pašvaldības izsludinātais konkurss uz divām amatu vietām – projektu koordinators un teritorijas plānotājs. Neraugoties uz to, ka darbs konkursa kārtībā tiek piedāvāts tikai uz 18 mēnešiem, šis piedāvājums izraisīja lielu interesi. Kopumā pieteicās 18 pretendenti. Pretendentus izvērtēja novada domes apstiprināta vērtēšanas komisija Cesvaines novada priekšsēdētāja Viļņa Špata vadībā.

Uz projekta koordinatora amatu pieteicās 11 pretendenti. Darbam izvēlēta Linda Pomere ar darba pieredzi Madonas pilsētas domes attīstības nodaļā un SIA „Content Consulting". Uz teritorijas plānotāja amatu pieteicās 7 pretendenti. Konkursā uzvarēja Līga Nagle ar darba pieredzi SIA „ Livland" un SIA „Ametrs".

Šāda speciālistu piesaiste Cesvaines novada pašvaldībai ir kļuvusi iespējama, pateicoties dalībai ESF darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.5.3.1. aktivitātē „Speciālistu piesaiste plānošanas reģioniem, pilsētām un novadiem" ar projekta pieteikumu „Attīstības un plānošanas speciālistu piesaiste Cesvaines novada pašvaldībai".

Darbs minētajiem speciālistiem tiek finansēts no Eiropas Sociālā fonda līdzekļiem. Jaunie speciālisti darbu Cesvaines novada pašvaldībā uzsāka 1.oktobrī.

Iveta Raimo, *speciāliste teritorijas attīstības jautājumos*

Paša rokām gatavots svečturis

Normunds Priedītis gatavo dažādas lietas no koka, kas itin labi noder saimniecībā.

Jau sen viņš gribējis izmēģināt virpu un redzēt, ko ar tās palīdzību var pagatavot. Tagad dzīves aicinājums ir piepildījies un Normunds pats savā darbnīcā mēģina, eksperimentē, veido un vēro. Viņš var priecāties par galarezultātu, jo kā pašam, tā citiem ir patīkami redzēt roku darbu. Ir tapuši dažādi interjerā un mājsaimniecībā noderīgi priekšmeti – svečturi, cukurtrauki, riču-raču spēle un citi darbi.

Normunda Priedīša ģimene dzīvo Cesvaines pagasta „Veldrēs" guļbūves mājā, kuras tapšanā roku pielicis pats saimnieks. Normundam allaž ir paticis viss, kas saistīts ar koku, tāpēc arī savu nākotnes profesiju savulaik izvēlējies atbilstošu – mežizstrādes tehnologs. Aplūkojot māju un pagalmu, jūtams, ka koks saimniekam nav svešs. Kādreiz mājās ir nestas piepes un meklēts tām pielietojums, ir gatavotas māju norādes, pagalmā tapusi atpūtas vietiņa ar soliem un galdu, dārzam taisīti krēsli, nerunājot par dažādiem praktiskiem elementiem interjerā. Normunda sētu ir bijuši skatīt un par labu atzinuši gan konkursa „Sakoptākais objekts Cesvaines pilsētā ar lauku teritoriju" komisija, gan lauku vērotāji – Kantāne, Ziedonis un Hānbergs, kuri savulaik devās pa Latvijas laukiem skaistākā dīķa lauku sētā meklējumos.

Ja Normunds dodas ciemos, tad par dāvanu galva nav jālauza. Kādu svečturi, cibiņu vai piestiņu viņam allaž ir prieks pagatavot un kur vēl oriģinālāku dāvanu, ja ne paša taisītu. Šis ir vaļasprieks, kas Normundam patīk un, ja vēl ar to var mazliet piepelnīties – brīnišķīgi.

Darbnīcā pie sienas ir salikti koku paraugi, kur labi redzamas dažādu koku krāsu un šķiedru atšķirības. Šķūnītī pie virpas Normunds iet teju katru dienu. Pēc sešām nostrādātām stundām meistars jūtas piekusis, bet toties darbs ir tapis. Normunda draugi stāsta, ka par Normunda darbu kvalitāti nav jāšaubās, ja reiz esi iegādājies, tad

Gunas Graudiņas foto

Normunda gatavotās lietas.

zini, ka labu mantu. Pats speciālists savus darbus vērtē kritiski. Tādus, kur pamana kādu plaisiņu, vai tādu, kas pašam nepatīk, no savām rokām ārā nelaiž. Tos ģimene izmanto mājās savām vajadzībām.

Normunds stāsta, lai varētu pagatavot labas lietas un lai vispār būtu no kā gatavot, vienmēr jādomā par izejmateriālu. Izejmateriālam der jebkurš lapu koks. Nevar ņemt koku pa taisno no meža un virpot, tam četrus līdz piecus gadus jānostāv mājā. Koks jāienes telpā, lai būtu sauss. Ja to neievēro, kvalitatīvu produkciju uztaisīt nevar. Citreiz ir krietni jānopūlas, lai kaut ko pagatavotu. Cik nav bijis tā, ka pusdienu nocīnies un beigās izmet ārā. Lai pašam neapniktu, Normunds domā, ko vēl interesantu varētu pagatavot. Ir jau dažas idejas nākotnei. Tiek domāts arī par citām produkcijas realizācijas vietām.

Normunda gatavotās cibas, piestas, svečturus, sulu tecināmās silītes, dekoratīvās pogas, krājkasītes, rāmīšus, mīklas ruļļus, rotaļlietas un citas lietas var iegādāties vai pasūtīt Cesvainē „Divos Torņos" vai Madonā, veikalā Blaumaņa ielā.

Guna Graudiņa

Lorija aicina dziedāt

Nākamgad leģendārā ārzemju latviešu grupa „Čikāgas piecīši" svinēs 50 gadu jubileju. Līdz ar šo nozīmīgo notikumu grupas dalībniece Lorija Vuda, kas jau vairākus gadus dzīvo un strādā Latvijā, vēlas atstāt arī „visiem maziem latvju bērniem, izkaisītiem pieaugušo pasaulē" un, protams, arī viņu vecākiem un skolotājiem ko īpašu un paliekošu, ieskandinot „Čikāgas piecīšu" jubilejas gadu. Populārā ansambļa dalībniece dosies pie bērniem un jauniešiem Latvijas skolās un bērnu namos, lai sniegtu krāšņus koncertus.

Lorija koncertos plāno izpildīt „Čikāgas piecīšu" dziesmas kopā ar talantīgiem Latvijas jauniešiem un bērniem; jaunajiem talantiem būs iespēja izpildīt arī solo dziesmas, tāpēc tiek meklēti jaunie dziedātāji, kuri gribētu apgūt visiem zināmas un populāras kompozīcijas, lai jau janvārī piedalītos Latvijas koncerttūrē. Gatavojot koncertprogrammu, jauniešiem būs iespēja papildināt muzikālās prasmes privātās nodarbībās pie Lorijas Vudas Latvijas radošo bērnu un jauniešu studijā "Violento".

„Pieredze un priekšzināšanas nav būtiskas: tiek meklēti jauni talantīgi dziedātāji ar labām vokālām dotībām vecumā no 6 – 18 gadiem," teic Lorija Vuda, apsolot, ka visiem talantīgajiem interesentiem tiks dota iespēja uzstāties jauniešu koncertprogrammā. "Jau šobrīd, koncerttūres plānošanas pašā sākumā, interese ir liela un droši varam apgalvot, ka apceļosim visu Latviju."

Pieteikties var rakstot Lorijai e-pastu: info@violento.lv. Pieteikumā jānorāda pretendenta vārds, uzvārds, dzīves vieta (pilsēta), kontakttālrunis un muzikālā pieredze (ja tāda ir). Tiem, kuri nav sasnieguši pilngadību, jānorāda arī vecāku kontaktinformācija.

SIA ''SENLEJAS" PĒRK
liellopus, jaunlopus.
Samaksa tūlītēja, elektroniskie svari. T.26604491, 22027252; 26517026; 65033720.

Nr. 11 (209) 2010. gada 17. novembris
Izdevējs: Cesvaines novada dome
Reģistrācijas apliecība Nr. 1578
Tirāža – 550 eks.
Redaktore – Guna Graudiņa,
tālr. **64852030**
e-pasts: guna.graudina@cesvaine.lv
Iespiests: SIA "Latgales druka",
Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Par rakstu saturu un faktu precizitāti atbild rakstu autori.

Burtu spēles atklātas

12.novembrī Cesvaines bibliotēkā ar lielu torti, uz kuras rotaļājās krāsaini burti, tika atklāts 2010. – 2011.gada lasīšanas veicināšanas pasākums „Burtu spēles".

5 mēnešus bērni un jaunieši varēs lasīt par Cesvaines pašvaldības līdzekļiem iegādātās jaunās grāmatas, apspriest to saturu, ieteikt izlasīt draugiem. Katrā klašu grupā pasākuma dalībniekam šajā laikā jāizlasa vismaz 3 grāmatas. Reizi mēnesī par kādu no grāmatām lasītāji tiks aicināti veidot skaistas lietas radošajās darbnīcās un piedalīties interesantos pasākumos, kuros bibliotēku atbalstīs arī Cesvaines vidusskola, Cesvaines mākslas skola, skaistumkopšanas salons „Mora". Noslēgumā „Burtu spēļu" dalībniekiem jāiesniedz bibliotēkā radošais darbs (zīmējums, dziesma, grāmatas turpinājums, dzejolis, glezna, adījums, komikss, veidojums no kāda materiāla, …). Tad arī vērtēsim aizraujošākās grāmatas un aktīvākos „Burtu spēļu" dalībniekus.

Pasākuma ievadā bibliotēkas vadītāja Vēsma pārrunāja ar pussimtu atnākušajiem bērniem labu lasīšanas iemaņu nepieciešamību cilvēka vispusīgai attīstībai. Burti spēlējas ar mums, radot vārdus, veidojot teikumus, tekstus. Mēs spēlējamies ar burtiem, rakstot, runājot. Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Līga pastāstīja par „Burtu spēļu" norisi un iecerēm. Turpinājumā dalībnieki „Mēmajā šovā" pārbaudīja spējas attēlot un uzminēt jauno grāmatu nosaukumus, spēlējās ar burtiem, tos saliekot komandu sacensībās. Un tad jau bija pienācis laiks nogaršot burvīgo Daigas Iškānes cepto burtu torti un dzert limonādi.

Jau šajā dienā „Burtu spēlēm" pieteicās 24 lasītāji. Paldies visiem pasākuma apmeklētājiem! Paldies skolotājām, kuras to atbalstīja un atnāca kopā ar bērniem! Gaidām bibliotēkā arī tos interesentus, kuri uz atklāšanas pasākumu nepaspēja būt klāt!

Līga Čevere, *bibliotekāre*

Gunas Graudiņas foto

Ar "mēmā šova" palīdzību bērni min grāmatu nosaukumus.

Jānis saņem stipendiju

6.novembrī šova *Latvijas Zelta Talanti* ietvaros tika paziņoti *Zelta Zivtiņas* stipendiju konkursa uzvarētāju vārdi, kuri sava talanta attīstīšanai saņēma stipendiju 1000 latu vērtībā. Šogad par talantīgāko, mērķtiecīgāko sporta kategorijā tika atzīts arī cesvainietis – augstlēcējs Jānis Vanags, Cesvaines vidusskolas 12. klases skolnieks.

Ar ZZ stipendiju palīdzību tiek apzināti, izcelti un finansiāli atbalstīti Latvijas talantīgākie, radošākie un sociāli aktīvākie jaunieši, piešķirot viņiem stipendijas sava talanta attīstībai. Šogad pretendenti tika vērtēti foto, video, sporta, mūzikas un dizaina-mākslas kategorijās. Jauniešu pieteikumus vērtēja no Latvijas ***Zelta Talantiem*** neatkarīga žūrija – sabiedrībā pazīstami un profesionāli attiecīgās nozares pārstāvji. Šogad žūrija izskatīja vairāk par 1100 pieteikumiem un labāko pretendentu starpā bija ļoti sīva konkurence. Īpaši rūpīgi tikai izskatīti pretendentu sasniegumi, atbilstība izvēlētajai kategorijai un jauniešu nākotnes mērķi, kā arī pamatojums, kāpēc stipendija ir nepieciešama un kam tā tiks izmantota. Sporta nominācijā dalībniekus vērtēja skeletonisti Tomass un Martins Dukuri, sporta komentētāji un žurnālisti Anatolijs Kreipāns un Armands Puče, basketboliste Ieva Tāre.

Priecājamies par Jāņa sasniegumiem! Lielu paldies Jānis saka savam trenerim, skolotājam Zigmāram Gulbim.

Jānis, balvu saņemot.

Kultūras afiša

17. novembrī plkst. 12.00 Cesvaines novada domes otrajā stāvā izstāde – veltīta Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai.

18. novembrī plkst. 16.00 Cesvaines vidusskolā Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai veltīts koncerts.

20. novembrī Cesvaines vidusskolā filmas "Kā tev klājas, Rūdolf Ming?" un "homo@lv".

27.novembrī plkst. 15.00 Cesvaines vidusskolā Jāņa Šķēles jubilejas autorkoncerts, TDA "Cesvaine" un Cesvaines vidusskolas tautas deju kolektīva "Sprīdītis" jubilejas svinības.

Līdz 6. decembrim Kraukļu skolā apskatāma Dzidras Lapsas gleznu izstāde.

Iesaki vecīti

Iepriecini kādu vecu un vientuļu cilvēku – iesaki viņu apciemojumam!

Merrild labdarības akcijas „Mēs jūs atceramies" norisinās jau otro gadu, iecere ir sniegt vecajiem un vientuļajiem cilvēkiem sirds siltumu un uzmanību. Šos cilvēkus visā Lavijā apciemos Latvijas Sarkanais Krusts. Ja arī tev ir zināms kāds cilvēks jau gados, kuru reti kāds apciemo, sagādā viņam patīkamus mirkļus – iesaki viņu apciemojumam!

To var izdarīt šādi: ieej www.merrildlabdariba.lv uzklikšķini uz Ieteikt vecīti, aizpildi anketu un Latvijas Sarkanais Krusts kopā ar Merrild kafiju laikā no 1.novembra līdz 31.decembrim dosies viņu apciemot.

Pērn, pateicoties iedzīvotāju atsaucībai, pavisam tika apciemoti vairāk kā 10 tūkstoši veco cilvēku visā Latvijā. Šogad divu nedēļu laikā kopš akcijas sākuma ir savāktas 301 788 kafijas tasītes, un tas nozīmē, ka šobrīd jau ir zināms, ka tiks apciemoti 7545 vecie un vientuļie cilvēki. Akcijas laikā tika savākta 10761 paciņa kafijas, kas ar Latvijas Sarkanā Krusta līdzdalību nonāca pie veciem cilvēkiem visā Latvijā. Vecie cilvēki tika apciemoti 142 Latvijas pagastos, novados un pilsētās, kur kafiju saņēma 8836 vecie ļaudis, 620 sirmgalvji tika apciemoti 14 pansionātos un veco ļaužu sociālās aprūpes centros, bet 1094 veco ļaužu kafiju saņēma tiem sarīkotajos 13 Adventes un Ziemassvētku pasākumos.120 kafijas paciņas kā dāvana Ziemassvētkos nonāca pie vecajiem cilvēkiem ar Kristapa Upelnieka fonda starpniecību, bet 50 paciņas ar Latvijas Olimpiešu sociālā fonda starpniecību saņēma gados vecie sportisti. 2009. gada vasarā septiņi Latvijas mākslinieki radīja labdarības akcijai veltītu mākslas darbu izstādi.

Dita Kļaviņa-Lauberte, tālr. 67201459

Dzimuši

Džeks Daniels Auziņš
oktobrī

Apsveikumi

Laikā, kas pieder jums,
Tālāk prast cīnīties
Un dzīves skaistumā
iekļauties.

Nozīmīgās dzīves gadskārtās sveicam:

80 gados – **Antoniju Melgalvi** un **Ilgu Zaļkalni,**
85 gados – **Jāni Markevicu!**

Cesvaines pašvaldība

Katru dienu pa diedziņu, dzītiņai,
Katru dienu pa klūdziņai pinumā,
Katru dienu pa saulainam brītiņam,
Un tu skaties – mūžs sakrājies tā.
Lija Brīdaka

Gaišas domas, priecīgu prātu un stipru veselību skaistajā jubilejā vēlam
Ilgai Kokušai

Lai katru dienu apmirdz saule un silda atmiņas!

Cesvaines PII kolektīvs

Līdzjūtība

Nav tādu vārdu, ar ko izsmelt bēdas
No sirdīm, kas sāpēm pielijušas…

Lūgšanās esam kopā ar tevi, **Ieva,** tēti mūžībā pavadot.

Cesvaines katoļu draudze

Aicina piedalīties konkursā

Pasludinot 2011. gada 30. aprīli par ikgadējo mūsu zemes sakopšanas dienu, Lielās Talkas organizatori aicina ikvienu Latvijas daudzdzīvokļu mājas iedzīvotāju piedalīties konkursā un iesūtīt informāciju par savu pagalmu, kam nepieciešama palīdzība. Konkursa kārtībā tiks izvēlēti 3 līdz 5 pagalmi, kuriem Talkas organizatori sadarbībā ar piesaistītajiem sponsoriem, atbildīgajām valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī nozaru ekspertiem izstrādās labiekārtošanas plānus un kopā ar pašiem iedzīvotājiem Lielās Talkas dienā, 30.aprīlī, uzsāks reālus sakopšanas darbus.

Aicinām iesūtīt informāciju par nama reālo stāvokli, iedzīvotāju vēlmēm un iespējām. Veidojot aprakstu konkursam, lūdzam aptaujāt arī savus kaimiņus – kādu viņi vēlētos redzēt pagalmu, kas pagaidām traucē pagalmā labi justies, kā palīdz pašvaldība un namīpašnieki, ko katrs pats gribētu un varētu darīt pagalma sakopšanas labā?

Pieteikumus konkursam lūdzam sūtīt foto (derēs arī īss video) un apraksta veidā līdz šī gada 30. novembrim uz e-pastu pagalmi@talkas.lv vai uz adresi: Elizabetes iela 49, Rīga, LV-1010 (ar norādi – Lielās Talkas "Pagalmu sakopšanas un labiekārtošanas projekts").

Anete Lesīte, tel. 29123464

Miruši

Valters Mārtiņš Gerhards Skuja 1925. – 2010.
Lija Bazevičina 1941. – 2010.
Aina Kalinka 1933. – 2010.
Jānis Cīrulis 1921. – 2010.
Viktors Tuskovs 1950. – 2010.